

Krzysztof GrablewskiORCID: 0000-0003-2703-8749
k.grablewski@ans-elblag.plAkademia Nauk Stosowanych w Elblągu
Instytut Ekonomiczny

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Oblicza przedsiębiorczości”. Rzeczywistość i wyzwania gospodarcze związane z pandemią COVID-19 (Elbląg, 20 października 2022 roku)

DOI: 10.34739/doc.2022.19.25

Pandemia COVID-19 wymusiła lub przyspieszyła procesy, trendy, które prawdopodobnie pozostaną w gospodarce na dłużej. W związku z powyższym pojawiają się pytania o rzeczywistość i wyzwania w gospodarce w skali globalnej, europejskiej, krajowej i w skali przedsiębiorstw. Takie wyzwania postawiono sobie na I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Oblicza przedsiębiorczości” nt. „Rzeczywistość i wyzwania gospodarcze związane z pandemią COVID-19”, która została zorganizowana w związku z obchodami jubileuszu 25-lecia Akademii Nauk Stosowanych w Elblągu w dniu 20 października 2022 roku.

Organizatorzy konferencji postawili pytania takie jak: Czy i kiedy wskaźniki ekonomiczne wejdą na ścieżkę wzrostu gospodarczego? Czy postępować będzie przejmowanie miejsc pracy w fabrykach i usługach przez roboty? Czy pracownicy umysłowi będą więcej pracować w domu i jakie to będzie miało konsekwencje dla firm obsługujących starą infrastrukturę życia biurowego: od nieruchomości komercyjnych, przez usługi hotelowe i restauracyjne, po transport związany z podróżami służbowymi? Jakie są jeszcze rezerwy w rozwoju elektronicznych kanałów sprzedaży? Jakie działa-

nia podejmą przedsiębiorcy dla zapewnienia bezpieczeństwa łańcuchów dostaw? Jaki wpływ powyższe tendencje będą mieć na rynek pracy? Czy rządy będą odgrywać większą rolę w gospodarce i w życiu obywateli oraz jakie mogą być tego skutki dla przedsiębiorstw i gospodarki? Czy nierówności między krajami i wewnątrz nich będą rosły czy malały? Czy uda się transformacja gospodarcza w kierunku dekarbonizacji i gospodarki obiegu zamkniętego? Na te i inne pytania starano się odpowiedzieć w czasie konferencji naukowej zorganizowanej przez Instytut Ekonomiczny Akademii Nauk Stosowanych w Elblągu. Odwoływano się przy tym do doświadczeń: globalnych, ogólnopolskich, województwa warmińsko-mazurskiego oraz regionalnych – w tym regionu elbląskiego i miasta Elbląg.

W skład Komitetu Programowego weszli: prof. dr hab. Nelly Daszkiewicz – Kierownik Katedry Ekonomii Wydziału Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej; prof. dr hab. Teresa Łuczka – Wydział Inżynierii Zarządzania Politechniki Poznańskiej; prof. dr hab. Roman Kisiel – Instytut Ekonomiczny Akademii Nauk Stosowanych w Elblągu; dr hab. Joanna Kizielewicz, prof. ucz. – Prodziekan Wydziału Zarządzania i Nauk o Jakości Uniwersytetu Morskiego w Gdyni; dr hab. Tomasz Korol, prof. uczelni – Prodziekan ds. Nauki Wydziału Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej; dr hab. Artur Jacek Kożuch, prof. ucz. – Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie; dr hab. Tadeusz Liziński, prof. ucz. – Instytut Ekonomiczny ANS w Elblągu; dr hab. Bogdan Włodarczyk, prof. ucz. – Kierownik Katedry Finansów na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; prof. dr hab. inż. Agnieszka Zakrzewska-Bielawska – Dziekan Wydziału Zarządzania i Inżynierii Produkcji Politechniki Łódzkiej.

W skład komitetu organizacyjnego weszli: mgr inż. Krzysztof Starańczak – Dyrektor Instytutu Ekonomicznego Akademii Nauk Stosowanych w Elblągu (IE ANS), Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego; dr hab. Krzysztof Sidorkiewicz, prof. ucz. – Zastępca Dyrektora IE ds. Naukowych i Organizacyjnych ANS w Elblągu; dr Katarzyna Olszewska – Zastępca Dyrektora IE ds. Kształcenia ANS w Elblągu; dr Henryk Gawroński, prof. ucz. – Instytut Ekonomiczny ANS w Elblągu; dr hab. inż. Jacek Rak, prof. ucz. – IE ANS w Elblągu; dr Marta Aniśkiewicz – IE ANS w Elblągu; dr Marek Bucholc – IE ANS w Elblągu; dr inż. Marcin Bukowski – IE ANS

w Elblągu; dr Mariusz Darabasz – IE ANS w Elblągu; dr Krzysztof Grablewski – IE ANS w Elblągu; mgr Bartosz Kalisz – IE ANS w Elblągu; dr inż. Artur Laszuk – IE ANS w Elblągu; mgr Ewa Patra – Instytut Ekonomiczny ANS w Elblągu; dr Teresa Pietrulenicz – IE ANS w Elblągu; dr inż. Anetta Waśniewska – IE ANS w Elblągu; dr inż. Tomasz Winnicki – IE ANS w Elblągu. Sekretariat konferencji prowadziła mgr Edyta Ocicka.

Konferencję rozpoczął prorektor dr inż. Jerzy Buriak, prof. ucz., który w imieniu JM Rektora ANS w Elblągu dr inż. Jarosława Niedojadło, prof. ucz. przywitał uczestników konferencji oraz życzył im owocnych obrad. Konferencję poprowadził dr hab. Krzysztof Sidorkiewicz, prof. ucz. – ANS w Elblągu. Konferencja została podzielona na trzy sesje: I – Gospodarka i społeczeństwo w rzeczywistości po pandemii COVID 19 – wybrane aspekty, sesja II – Instrumenty interwencji państwa w związku z pandemią COVID-19, sesja III – Kształtowanie się wybranych rynków w związku z pandemią i po pandemii COVID-19. Podczas konferencji zostały zaprezentowane artykuły, które zostaną wydane w formie monografii naukowej.

W sesji I: Gospodarka i społeczeństwo w rzeczywistości po pandemii COVID-19 – wybrane aspekty (moderowanej przez dr. hab. Krzysztofa Sidorkiewicza, prof. ucz.) jako pierwszy głos zabrał dr inż. Marcin Bukowski. Przedstawił temat „Wpływ pandemii COVID-19 na branżę turystyczną w Polsce”. W prezentacji pokazał oddziaływanie pandemii COVID-19 na sytuację sfery turystycznej w Polsce. Analiza dotyczyła zmian wybranych wskaźników opisujących natężenie ruchu turystycznego w poszczególnych województwach w roku 2020 i 2021 w porównaniu z wartościami średnimi obliczonymi dla lat 2016-2019. Przeprowadzone badania wskazały, iż siła oddziaływania pandemii na turystykę w poszczególnych regionach kraju jest różna i zależy głównie od charakteru aktywności turystycznej w danym województwie. Wskazał także, że największe zmiany w natężeniu ruchu turystycznego zaobserwowano w przypadku województw południowych oraz województwa mazowieckiego. Ograniczenie aktywności turystycznej – obserwowane przede wszystkim w miesiącach zimowych – spowodowało, że w województwach tych w największym stopniu zmniejszyły się wskaźniki wykorzystania obiektów noclegowych. Wpływ pandemii na turystykę w regionach nadmorskich oraz na Warmii i Mazurach

był natomiast najmniejszy. W roku 2021 – w porównaniu z rokiem 2020 – wzrosła liczba turystów korzystających z noclegów – niezależnie od typu obiektu. Wskazuje to na większe zainteresowanie turystyką krajową, spowodowane możliwością płatności w ramach bonu turystycznego.

Kolejne wystąpienie miała dr Hanna Kruk z Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej. Przedstawiła prezentację nt. „Dążenie do rozwoju zrównoważonego gospodarek europejskich w trakcie pandemii COVID-19”. Wskazała, że pandemia spowodowała pogorszenie wybranych wskaźników rozwoju zrównoważonego, szczególnie w odniesieniu do wymiarów społecznego i gospodarczego. Przedstawiła także analizę danych statystycznych związanych z rozwojem trwałym i zrównoważonym oraz wybranych, nowych założeń polityki europejskiej.

Następnie dr Henryk Gawroński, prof. ucz. ANS w Elblągu omówił temat „Trendy w łańcuchach dostaw w czasie pandemii i wojny”. Zostały w nim przeanalizowane problemy obejmujące: zaburzenia w globalnych łańcuchach dostaw, ograniczoną dostępność i wyższe koszty zaopatrzenia w czasie pandemii oraz wojny. Ujęto to jako tło i uzasadnienie tworzenia się nowych trendów w logistyce. Następnie zidentyfikowano tendencje w standardach rynkowych, takie jak: zapewnienie bezpieczeństwa dostaw w warunkach podwyższonej niepewności i strategia *nearsheringu* oraz strategia *just in case* związane z tym bezpieczeństwem, wzrost znaczenia technologii informatycznych, głównie chmurowych, prowadzących do cyfryzacji, digitalizacji i automatyzacji procesów w łańcuchach logistycznych. Dwa ostatnie z omówionych trendów to elektromobilność i nowa logistyka miejska, które wpisują się w ogólny mechanizm wzrostu znaczenia czynników środowiskowych w łańcuchach dostaw.

Sesja II: Instrumenty interwencji państwa w związku z pandemią COVID-19 była moderowana przez prof. dr. hab. Romana Kisiela z ANS w Elblągu. Jako pierwsi wystąpili dr hab. Krzysztof Sidorkiewicz, prof. ucz. oraz dr inż. Tomasz Winnicki z ANS w Elblągu. Przedstawili oni prezentację nt. „Działania pomocowe państwa w okresie pandemii COVID-19 w opinii przedsiębiorców”. Wyniki badania wskazały, że najczęściej korzystano ze zwolnienia z opłacania składek ZUS oraz bezzwrotnej pożyczki z Funduszu

Pracy. Wpływ na to miała wysokość bezpośrednich korzyści, a także możliwość szybkiego otrzymania wsparcia. Przedsiębiorcy najlepiej oceniali bezzwrotną pożyczkę z Funduszu Pracy. Pandemia miała negatywny wpływ na sytuację ekonomiczną przedsiębiorstw, co wywoływało dalsze konsekwencje w postaci zwolnień pracowników, a nawet zawieszenia działalności. Wyniki badań wskazują nieliczne przypadki zwalniania pracowników, do czego przyczynić się mogło wprowadzenie pracy zdalnej, której efektywność była dobrze oceniana.

Następnie dr Krzysztof Grablewski z ANS w Elblągu zaprezentował temat „*To be like hot potato – zatrudnienie wspomagane sposobem na walkę z bezrobociem w Polsce w okresie pandemii*”. Celem rozważań było określenie, jak realizowana była ta forma zatrudnienia w czasie ograniczeń związanych z COVID-19 oraz w jaki sposób pandemia wpłynęła na rynek pracy osób z niepełnosprawnością. Podjęto także temat przyszłości zatrudnienia wspomaganego na polskim rynku pracy oraz wskazano rekomendacje płynące z badań organizacji zajmujących się wdrażaniem zatrudnienia wspomaganego. Sesję drugą zakończyło wystąpienie studentki ANS w Elblągu Nikoli Krauze, która omówiła wyniki badania nt. „Bon Turystyczny jako narzędzie wsparcia polskich rodzin”. Z przeprowadzonego badania, mającego na celu ocenić funkcjonowanie Polskiego Bonu Turystycznego, wynika że program osiągnął główne założenie, wsparł przedsiębiorców i polskie rodziny.

W sesji III: Kształtowanie się wybranych rynków w związku z pandemią i po pandemii (moderowanej przez dr. Henryka Gawrońskiego, prof. ucz. ANS w Elblągu) wystąpił dr hab. inż. Tadeusz Liziński, prof. ucz. z ANS w Elblągu. Wygłosił on referat „Działalność inwestycyjna i eksploatacyjna na Żuławach delty Wisły na rzecz ograniczenia ryzyka powodziowego”. Przedstawiono specyfikę wodnomelioracyjną tego obszaru i wynikające z niej zagrożenia oraz rodzaje i poziomy ryzyka powodziowego. Swoistość wodna regionu wynika z występowania obszarów depresyjnych i przydepresyjnych – chronionych urządzeniami polderowymi, które tworzą głównie obwałowane rzeki, kanały i rowy melioracyjne oraz pompownie polderowe. Przedstawiono także schemat powstawania ryzyka powodziowego – od czynników hydrometeorologicznych jako wektorów zagrożeń do źródeł i nośników ryzyka. Stwierdzono także,

że w okresie pandemii czynnikiem ograniczającym działania redukujące ryzyko były przede wszystkim niedobory finansowe, a utrudnienia dotyczyły głównie działalności administracyjnej jednostek organizacyjnych Wód Polskich.

Studentka ANS w Elblągu Monika Hasić zaprezentowała rozważania pt.: „Wpływ pandemii COVID-19 na zachowania konsumenckie Polaków”. Dokonała oceny zachowań konsumenckich w okresach przed, w trakcie i po zakończeniu pandemii. Rozważania te przeprowadzono na podstawie analizy wyników badań ankietowych, które były realizowane od 27.04.2022 do 25.05.2022 roku za pośrednictwem platformy Google Forms. Zebrany materiał empiryczny pozwolił wskazać: jak często konsumenci korzystali z handlu elektronicznego, jakie kwoty przeznaczali na zakupy online, jakie kategorie towarów nabywali podczas zakupów internetowych oraz jakie cechy handlu elektronicznego uważali za istotne w okresach przed pandemią, w jej trakcie i po jej zakończeniu.

Kolejna studentka ANS w Elblągu – Daria Kobylińska zaprezentowała temat: „Wpływ pandemii COVID-19 na rozwój *e-commerce* w Polsce”. Wskazała na zmiany nawyków zakupowych w trakcie pandemii. Przedstawiła także uwarunkowania rozwoju *e-commerce* w Polsce w latach 1997-2022 oraz tendencje w tym zakresie w Polsce w latach 2020-2022 w obliczu pandemii COVID-19. Z badania wynika, że zwiększyła się częstotliwość dokonywania zakupów *e-commerce* z raz w miesiącu do kilku razy, wydawane są wyższe kwoty, zwiększył się także zakres nabywanych towarów w sieci.

Dr inż. Anetta Waśniewska – reprezentująca Uniwersytet Morski w Gdyni – omówiła temat: „Wybrane uwarunkowania sektorów polskiej gospodarki podczas kryzysu pandemii COVID-19”. W wystąpieniu określono determinanty wpływające na przedsiębiorstwa działające w Polsce w okresie od października 2020 do marca 2022 roku w pięciu obszarach: przemysł przetwórczy, budownictwo, handel hurtowy, handel detaliczny i usługi. Dane źródłowe wykorzystane w badaniu pochodziły z comiesięcznych badań wpływu pandemii COVID-19 na koniunkturę gospodarczą przeprowadzanych przez GUS. Do wyznaczenia determinant posłużono się metodą Nowaka.

Ostatnie wystąpienie miała dr Katarzyna Olszewska z ANS w Elblągu, która zaprezentowała temat „Konkurencyjność kształ-

cenia w okresie pandemii COVID-19”. Głównym celem rozważań było przedstawienie pojęcia konkurencyjności i podstawowych determinant działań na rynku edukacyjnym w okresie ograniczeń. Przedstawiono prezentację w kilku częściach: pierwsza dotyczyła teoretycznych aspektów konkurencyjności, druga charakterystyki rynku usług edukacyjnych, kolejna prezentowała usługę edukacyjną i komponenty jej wartości jako obszaru zmagania konkurencyjnych. W ostatniej części określono wpływ pandemii COVID-19 na konkurencyjność usług edukacyjnych.

Po każdej sesji, a także na zakończenie konferencji uczestnicy mieli możliwość wypowiedzi, zadawania pytań oraz dyskusji. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem pracowników naukowych, praktyków oraz studentów. Jak zapowiedzieli organizatorzy – zapoczątkowany obecnie cykl konferencji będzie kontynuowany w kolejnych latach.